

nemški »dijaški žepni koledarji«, ukrenila je založba tega koledarja, da izdā slovenski koledar. Pravi koledar obsega poslednje štiri mesece t. l. in l. 1892. Za njim se vrstē razne druge v koledarjih navadne stvari; za dijake posebej zanimiv je »dijaški prijatelj«, oddelek, govoreč o srednjih šolah. Kar podaje D. K. o sv. Cirilu in Metodu, ni sicer novo, a za ta namen primerno. Drugi drobnejši oddelki ustrezajo dijaškim potrebam, kakor tudi goli papir za zapiske. Podoba Miklošičeva se jako prilega knjižici. Dijak, ki more utrpeti 80 kr., bo de dobro rabil koledar. Gledē na namen koledarjev pa seveda velja tudi, da bi ne smelo priti v »oznanila« nič, kar se ne sme priporočati vsakemu dijaku.

»Koledar katoliškega tiskovnega društva« v Ljubljani za leto 1892. Namenjen zlasti slovenski duhovščini. Četrti letnik. Cena 1 gld. 20 kr. — Ker je ta letnik jednak prejšnjim, ni treba o njem obširno poročati. Koledarska vsebina je urejena pregledno in ukusno. Ker je namenjen koledar v prvi vrsti duhovščini, navajajo se vsi avstrijski škofje; duhovske oblasti, uradi in zavodi slovenskih vladikov in navajajo se pa še posebej in natančno. Prav tako se navajajo c. kr. uradi v Ljubljani. Oddelek »Poštne določbe« in »Brzobjavstvo« je prav raben; »Pojasnila o kolkovini« so za duhovnika potrebna, zlasti koristno je »Abecedno kazalo kolkovne ali štempeljske davščine«. V »Oceni slovenskih knjig za mladino in ljudstvo« nadaljuje znan slovenski pisatelj preznamenito delo s tem namenom, da »dobimo zanesljiv imenik za ljudske šole tako primernih knjig, da ne bo mogoče nobene — vsaj ne npravne — hibe očitati«. Koledar ta — to je občno mnenje — je vsestransko primeren svojemu namenu, pa tudi ličen po vnanjosti.

Udje »Katoliškega tiskovnega društva« dobivajo koledar brezplačno. Tako imajo dovoljno povračilo za vsakoletno udnino. Število udov se množi polagoma, vendar bi se lahko še bolj.

Zdelo se nam je potrebno opozoriti čitatelje na to društvo, ki ima med Slovenci vedno več vnetih podpornikov.

»Glavna in dodana pravila« slovenske, rimsko-katoliške podporne družbe sv. Jožefa v Calumet-u (Michigan, Amerika). Tretji natis. Priredil Franjo Šetina, učitelj v Črnomlju (Kranjsko). Založila družba. Tiskal J. Krajec v Rudolfovem. 1891. Str. 15.

Levstikov »Martin Krpan« v ruskem prevodu: »Martinъ Керпанъ. Нарядный разказъ. Perevodъ sъ slovenskago M. Hostnika« je izšel v založbi »Slov. Sveta« v Trstu (8<sup>o</sup>. str. 29) in stane po pošti izvod 18 kr., 5 izvodov 85 kr., 10 izvodov 1 gld. 60 kr.

Slovenska glasba: »Slovenske pesmi« za sopran, alt, tenor in bas. Vglasbil in velečastitemu gospodu Sim. Gregorčiču, slavnemu pesniku slovenskemu, posvetil Hr. Volarič. Op. 7. V Ljubljani. Lastna založba. Cena zvezku je 70 kr. (po pošti 75 kr.). Naročnina je pošiljati H. Volariču v Kozani, p. Kojško, Goriško.

## ČEŠKO SLOVSTVO.

»Maticice lidu«.

Slika iz novejšega slovstva češkega.

(Sestavil Stj. Zagorac.)

(Konec.)

Tudi veliki roman izvrstnega in zaslužnega pisca češkega Jos. Svátka »Železná koruna« ima dosti stvari, sovražnih katoliškim redovnikom. Povest Havlasova »Kněz Jan« je pisana popolnoma v Lutrovem duhu.

Drugi spisi zopet so podobni tako imenovanim krvavim romanom; napolnjeni so z vsakoršno gnusobo in z blatom, polni mržnje do krščanstva. Tak roman je »Tolerančni patent« P. Albieriha: Bog da je iznajdba ljudstva in duhovnikov, svetišča in cerkve, molitve in obredi nimajo zmisla. Duhovniki se kažejo tu kot najhujši, najbolj pokvarjeni ljudje, ki ti za denar vse storē, celo cerkveno opravilo v krēmi pri kupici vina (v pripovedi »Z klášttera« Fr. Dvorskeho) itd. Med take povesti spadajo tudi nekatere Ferd. Schulza, n. pr. zgodovinska povest »Doktor Johanek«, kjer se uprav nesramno prevrača zgodovinska resnica in sv. Ivan Nepomuk kaže kot izrodek ljudske domisljije. Pikantnih stvari je dobiti tudi v zbirki povestij »Oběti pověry«, kakor tudi v povesti »Král bídák«. S tako »osvětou« se ne pride »k slobodě«, kakor ima vsaka matičina knjiga na čelu! Več je še knjig pisanih v tem duhu, pa naj to zadōšča! Kdor se hoče natančneje seznaniti s knjigami »Maticice lidu«, naj čita prekrasno kritiko P. Skřivana v VI. in VII. tečaju »Vlasti«. Deloma sem se tudi jaz ravnal po teh izvrstnih ocenah.

Izmed dobrih knjig »Maticice lidu« omenjam pred vsem poljudno astronomijo »O soustavě slunečni« poznatega učenjaka prof. Studeničke. Knjiga je krasna in temeljita, nadahnjena z duhom vere in krščanstva. Torej more biti tudi učenjak veren. Istotako je dobra knjiga dra. Friča »O vrstvah kůry zemske«, prva boljša geologija češka. Lepa je knjiga »Zakladové hospodářství« prof. dra. Jonáka. Izvrstna je tudi knjiga dra. V. Kodyma, vrlega poljudnega pisatelja, z naslovom »Zdravověda«. Lepa zemljepisna dela so: »Život na Rusi«, »Narodove jižni Afriky«, »Mapa světa slovanského« itd. Izmed zabavnih spisov so posebnega pomena krasni in idilični »Obrázky ze Slovácka« znane pisateljice Gabrijele Preisove, dalje nekateri prevodi iz srbščine, ruščine, poljščine, francoščine in nekaj iz angleščine.

Bodi dovolj! Iz tega si more vsakdo napraviti sliko in razsodek o knjigah »Maticice lidu«, »Maticice« sami pa želimo, da bi hodila po poti prave prosvete in podala narodu češkemu mnogo dobre duševne hrane.

† **Janez Neruda.** Zaradi pičlega prostora poročamo o tem pisatelju prav kratko. Rojen je bil ta znameniti češki pisatelj 10. julija l. 1834. v Pragi in umrl dné 22. avgusta t. l. Osloboditi narod češki zavisnosti od drugih narodov, skrbeti za njegovo samostojno kulturno